

Research Paper

Investigating the Effects of Urban Vandalism (Case Study: Chenaran City, Khorasan Razavi Province)

Saeed Arefpour: PhD Student, Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Zahedan, Iran

Golamreza Miri*: Associate Professor of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Zahedan, Iran.

Mahmoudreza Anvari: Associate Professor of Geography and Urban Planning, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Zahedan, Iran

ARTICLE INFO

Received: 2021/07/02
Accepted: 2022/03/31
PP: 151-158

Use your device to scan and read the article online

Keywords: Vandalism, urban beauty, view, Furniture, space.

Abstract

Vandalism or deliberate destruction of public property and belongings is one of the social dangers that distort the beauty of the city. In this regard; The present study investigates the danger of vandalism and its effects on urban beauty in the city of Chenaran. The purpose of the present research in terms of purpose; In terms of application and implementation; It is of a small type. The data of the field section of the research were collected using the distribution of a researcher-made questionnaire among the citizens of Chenaran. The mentioned questionnaire was prepared using Likert scale and was distributed among a sample of 382 people (according to Cochran's formula) from the citizens of Chenaran city. The volume members of the sample were selected by stratified random sampling method. Pearson correlation coefficient and regression analysis model were used to analyze the data in SPSS software. Findings have shown that the variables of socio-economic status, feelings of abuse and discrimination, companionship and communication, degree of socialization, individual factors, cultural factors, marginalization, poverty, addiction, broken window, anonymity and unfair distribution Urban services affect the variable of urban vandalism Finally, according to the model fit table in logistic regression; Socioeconomic status variables, individual factors, poverty and broken window were excluded from the research model due to EXP (B) less than 1.

Citation: Arefpour, S., Miri, G., Anvari, M. (2024). **Investigating the effects of urban vandalism (Case study: Chenaran city, Khorasan Razavi province)**, *Journal of Research and Urban Planning*, 15(57), 151-158.
DOI: 10.30495/jupm.2022.28368.3924

* **Corresponding author:** Golamreza Miri, **Tel:** +989151430967 **Email:** gholam_reza_miri@yahoo.com

Extended Abstract

Introduction

Vandalism or deliberate destruction of public property and belongings is one of the social dangers that always causes great damage to the facades, furniture and urban spaces and distorts the beauty of the city. In this regard; The present study investigates the risk of vandalism and its effects on urban beauty in the city of Chenaran.

Methodology

This research is of applied type and of quantity type. Data from the field research section were collected using a researcher-made questionnaire. The questionnaire was distributed among a sample of 382 citizens of Chenaran. The sample size members were selected by stratified random sampling method. Pearson correlation coefficient and multivariate regression analysis and logistics model were used to analyze the data in SPSS software.

Discussions and Findings

The results showed that the variables of feelings of abuse and discrimination, companionship and, level of socialization,

cultural factors, marginalization, addiction, anonymity and unfair distribution of urban services are effective on the variable of urban vandalism. It is suggested in this regard; Provide the necessary cultural education in schools and mass media to create more belonging and commitment (internal sociability) in relation to the public belongings and the beauty of the city and society. Urban services should be distributed fairly in different areas and neighborhoods of the city, especially in the suburbs, to reduce the feeling of injustice and discrimination to some extent.

Conclusion

The result is that vandalism destroys the appearance of cities and distorts the beauty of facades, furniture and urban spaces. Vandalism reduces the quality of urban life by destroying facades, furniture and urban spaces, and by increasing aggression and violence in cities, it not only affects the decline of work and public use of recreational places, but also increases the feeling of fear, unrest and abnormality.

فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری

دوره ۱۵، شماره ۵۷، تابستان ۱۴۰۳
شاپا چاپی: ۵۲۲۹-۲۲۲۸ - شاپا الکترونیکی: ۳۸۴۵-۲۴۷۶
<https://jupm.marvdasht.iau.ir/>

بررسی اثرات وندالیسم شهری (مورد پژوهی: شهر چناران استان خراسان رضوی)

سعید عارف پور: دانشجوی دکتری، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.
غلامرضا میری^۱: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران
محمودرضا انوری: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

چکیده	اطلاعات مقاله
<p>وندالیسم یا تخریب ارادی اموال و متعلقات عمومی، یکی از مخاطرات اجتماعی است که زیبایی شهر را مخدوش می‌سازد. در همین راستا؛ تحقیق حاضر به «بررسی مخاطره وندالیسم و اثرات آن بر زیبایی شهری در شهر چناران» پرداخته است. روش تحقیق حاضر از حیث هدف؛ از نوع کاربردی و از حیث اجرا؛ از نوع کمی می‌باشد. داده‌های بخش میدانی تحقیق، با استفاده از توزیع پرسشنامه‌ای محقق ساخته در بین شهروندان شهر چناران جمع‌آوری شده است. پرسشنامه مذکور با استفاده از طیف لیکرت تهیه و در بین نمونه‌ای ۳۸۲ نفری (طبق فرمول کوکران) از شهروندان شهر چناران توزیع شده است. اعضای حجم هم نمونه به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شده‌اند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در نرم افزار SPSS از ضریب همبستگی پیرسون و مدل تحلیل رگرسیون استفاده شده است. یافته‌های تحقیق نشان داده است که متغیرهای پایگاه اقتصادی-اجتماعی، احساس اجحاف و تبعیض، همنشینی‌ها و ارتباطات، میزان جامعه پذیری، عوامل فردی، عوامل فرهنگی، حاشیه نشینی، فقر، اعتیاد، پنجره شکسته، بی هویتی و گمنامی و توزیع ناعادلانه خدمات شهری بر متغیر وندالیسم شهری موثر هستند. نهایت آن که طبق جدول برازش مدل در رگرسیون لجستیک؛ متغیرهای پایگاه اقتصادی-اجتماعی، عوامل فردی، فقر و پنجره شکسته به دلیل EXP(B) کمتر از ۱ از مدل تحقیق حذف شدند.</p>	<p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۱۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۱۰ شماره صفحات: ۱۵۸-۱۵۱</p> <p>از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید</p> <p>واژه‌های کلیدی: وندالیسم، زیبایی شهری، نما، مبلمان، فضا</p>

استناد: عارف پور، سعید؛ میری، غلامرضا؛ انوری، محمودرضا. (۱۴۰۳)، بررسی وندالیسم شهری و اثرات آن بر زیبایی شهری (مطالعه موردی: شهر چناران خراسان رضوی)، فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، ۱۵(۵۷)، ۱۵۸-۱۵۱.
DOI: 10.30495/jupm.2022.28368.3924

^۱ نویسنده مسئول: غلامرضا میری، تلفن: ۰۹۱۵۱۴۳۰۹۶۷، پست الکترونیکی: gholam_reza_miri@yahoo.com

مقدمه

گرایش به زیبایی یا زیبایی‌گرایی از ذات انسان است که در همه جنبه‌های فردی، فرهنگی و اجتماعی بشر نمودهای خاص خود را دارد. زیبایی‌های موجود در جغرافیای طبیعی و جغرافیای اجتماعی مانند شهرها و روستاها موجب آرامش روحی و روانی شهروندان و تعلق خاطر آن‌ها به محیط طبیعی و اجتماعی‌شان می‌شود. بخصوص مساله زیبایی در شهرها مساله بسیار مهمی است. شهر نازیبا مانند پنجره شکسته ایست که شکستن و تخریب بقیه شیشه‌هایش کاری مذموم به نظر نمی‌آید و مرتکب عمل از عمل خود احساس شرمساری و عذلب وجدان نمی‌کند اما شهر زیبا مانند پنجره و ظروف شکسته سالمی است که همه مراقبت تا لطمه‌ای به آن وارد نیاید چه از جانب خودشان چه از جانب دیگران. مخاطرات طبیعی و انسانی متعددی زیبایی شهرها را تهدید می‌کنند. سیل، زلزله، طوفان، خشکسالی، رعد و برق، ریزگردها و... از جمله مخاطرات طبیعی و زیست محیطی، حاشیه نشینی، جنگ، شورش‌ها، سد معابر و پدیده مخربی به نام وندالیسم (Vandalism) از جمله مخاطرات انسانی و اجتماعی تهدید کننده و مخرب زیبایی شهرها هستند. عناصر و معیارهایی که زیبایی شهر را در مقیاس کوچک به وجود می‌آورند به قرار زیر هستند: ۱- نماهای شهری: نمای شهری مجموعه‌ای از تمامی نماهای موجود در شهر از جمله نمای ساختمان‌ها، نمای بالکن‌های شهر، نمای پیاده روها و حاشیه میدان هاست (Chapman, 2015: 63). ۲- مبلمان (اثاثیه) شهری: مبلمان شهری شامل فواره‌ها و نیمکت‌ها، کیوسک‌ها، کف پوش‌ها، پوستر اعلانات، سیم‌های برق، صندوق‌های پست، جعبه‌های زباله، تابلوها، گیاهان زینتی، چمن کاری‌ها، درخت‌ها و درختچه‌ها، گل‌ها، سرپناه‌ها و غیره است. ۳- فضاهای شهری: فضای شهر، محیط زندگی شهروند را تشکیل می‌دهد. یک فضای شهری باید از نظر عملکرد و زیبایی، رضایت بخش باشد.

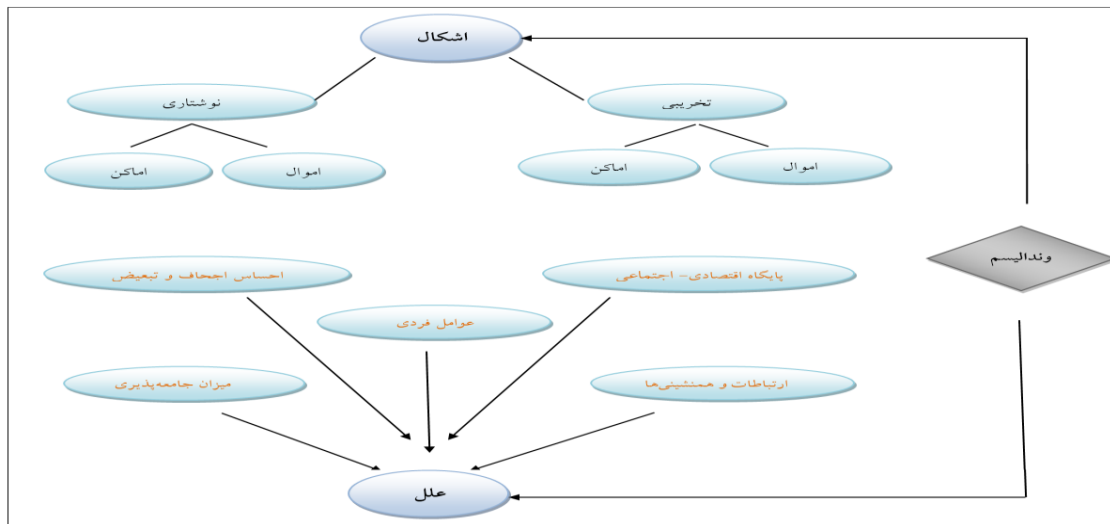
عناصر فوق بنا به دلائل متعدد و مختلف ممکن است علاوه بر مخاطرات طبیعی، توسط اشخاص یا گروه‌های اجتماعی در آشوب‌ها، تظاهرات‌ها و غیره مورد تهدید و تخریب قرارگیرد. علاوه بر آشوب‌گران و معترضان، گروهی از افراد به نام وندال‌ها هم خسارات و لطمه‌های فراوانی به زیبایی شهرها وارد می‌سازند. «وندال‌ها عموماً گمنام و بی هویت (در اینجا منظور ناشناس) تر از آشوب‌گران هستند و به صورت معمولاً غیر برنامه ریزی شده و به دلائل متعددی که این تحقیق به دنبال دست یابی به برخی از مهم ترین این علت هاست، دست به تخریب می‌زنند» (Almond, 2018 : 51). سیمون (Simon, 2019) وندالیسم را مهم ترین آسیب اجتماعی شهری می‌داند که درغیاب جنگ‌های داخلی و بین المللی بیشترین خدشه‌ها و صدمات را برسیمای شهر (نماها و متعلقات آن) وارد می‌سازد. کمرون و آنیل (Cameron & Anil, 2020) سه عامل را برای تخریب سیمای شهر برشمرده‌اند: مخاطرات طبیعی، جنگ‌ها و آشوب‌ها و وندالیسم که دومورد اول مقطعی اما مورد سوم مستمر است و همواره مبلمان و فضاها و اموال عمومی شهرها را مورد تخریب قرار می‌دهد. در همین راستا تحقیق حاضر قصد دارد تا به بررسی مخاطره اجتماعی وندالیسم و اثرات آن بر زیبایی شهری (نماها، مبلمان و فضاهای شهری) در شهر چناران بپردازد. زیرا درحالی که انتظار می‌رود در جوامع کوچک تر که روابط چهره به چهره هنوز در آن‌ها رواج دارد، احساس تعلق به جامعه بالاتر بوده و کمتر شاهد رفتارهای وندالیستی در آن باشیم اما هم سیمای شهر نشان از بالابودن رفتارها و آثار وندالیستی است و هم طبق آمار ارائه شده ازسوی شهرداری این شهر، «سالانه حدود ۱۵ درصد بودجه شهرداری صرف تعمیر یا جایگزینی اشیاء و اماکن خسارت دیده از وندالیسم می‌شود که تقریباً با دو سوم بوجه‌های عمرانی شهرداری برابری می‌کند. بنابراین چه در سطور بالا ذکر شد؛ انجام این تحقیق از آن جهت اهمیت دارد که؛ در مقایسه با انواع دیگر بزهکاری‌های شهروندان که انگیزه‌های خاصی در آنها مطرح می‌باشد از پیچیدگی بیشتری برخوردار است و عواملی که موجب بروز چنین روحیه‌ای می‌شوند تا حدی ناشناخته‌ترند. از طرف دیگر، این مسأله از نظر هزینه، وقت و نیرویی که دولت و شهرداری‌ها صرف حل آنها می‌کنند نیز اهمیت زیادی دارد. در همین راستا؛ هدف تحقیق حاضر بررسی اثرات مخاطره اجتماعی وندالیسم بر زیبایی شهرچناران و همچنین؛ بررسی دلائل وجود وندالیسم شهری در شهرچناران است و درصدد دست یابی به پاسخ‌هایی براین سوالات اساسی است که؛ اثرات مخاطره اجتماعی وندالیسم بر زیبایی شهرچناران چیست؟ همچنین؛ دلائل وجود وندالیسم شهری در شهرچناران کدامند؟

پیشینه و مبانی نظری تحقیق

دراکثر تعاریف ارائه شده توسط صاحب نظران، وندالیسم، دارای نکات مشترکی است: «عمل عمدی به قصد تخریب یا صدمه زدن به چیزی که متعلق به دیگران است» (Haining, 2015). «تخریب عمدی محیط اطراف بدون هیچ گونه کسب منفعت» (Spaj, 2016). طبق نظر هیرشی (Hirschi, 1989)، علت اصلی وندالیسم را می‌توان در ضعف جامعه پذیرکردن افراد دانست» (Daghageleh & Kalhor, 2010: 89). طبق دیدگاه و نظریه ادوین ساترلند (Sutherland, 1974)، «وندالیسم، مثل سایر رفتارهای اجتماعی از طریق هم‌نشینی و پیوستگی با دیگران آموخته می‌شود. فرد منحرف به نسبت ارتباط و پیوندی که با قانون شکنان (کجروان) دارد، کجرو می‌شود. بر اساس نظریه گلوله برفی ژانورن، «کافی است کسی که اولین گلوله برفی را بزند. دیگران معمولاً از آن پیروی کرده

و به عواقب کار خود نیز نمی‌اندیشند» (Janoren, 1997). طبق نظر گلدشتاین «وندالیسم، با درجات مختلفی از جامعیت فرد- محیط تعریف شده است» (Goldstain, 2007: 291).

وندالیسم علاوه بر تمام پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی موجب تخریب سیمای شهرها می‌شود و زیبایی شهرها را مخدوش می‌سازد. تعاریف متعددی از زیبایی شهری و یا به عبارت بهتر ایجاد احساس زیبایی شهر در ذهن شهروندان و شناسان شهری ارائه شده است که جامع‌ترین آن از نظر استرنبرگ عبارت است از «خوشایندی محیط بصری در حوزه طراحی شهری است که ایمنی، سرزندگی، انعطاف پذیری، خاطره انگیزی، خودمانی بودن فضا، خوانایی و... را در ذهن بیننده ایجاد نماید» (Strenberg, 2014). عناصر اصلی زیبایی شهر عبارتند از: ۱- نماهای شهری ۲- مبلمان شهری ۳- فضاهای شهری.

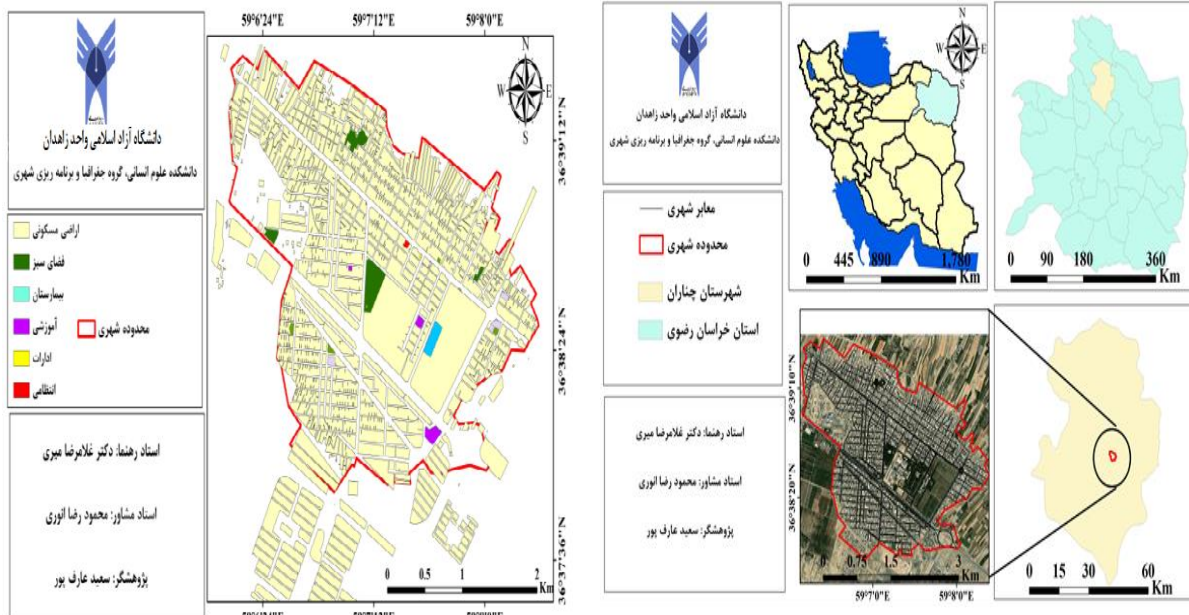
شکل ۱ - مدل مفهومی پژوهش، (نتایج تحقیق، ۱۴۰۲)

روش شناسی تحقیق

این تحقیق از حیث هدف؛ از نوع کاربردی و از حیث اجرا؛ با توجه به نوع موضوع، از نوع کمی می‌باشد. داده‌های بخش میدانی تحقیق، با استفاده از توزیع پرسشنامه‌ای محقق ساخته در بین شهروندان شهر چناران جمع آوری شده است. پرسشنامه مذکور با استفاده از طیف لیکرت تهیه و در بین نمونه‌ای ۳۸۲ نفری از شهروندان شهر چناران توزیع شده است. اعضای حجم نمونه به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شده‌اند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در نرم افزار SPSS از ضریب همبستگی پیرسون و مدل تحلیل رگرسیون لجستیک استفاده شده است.

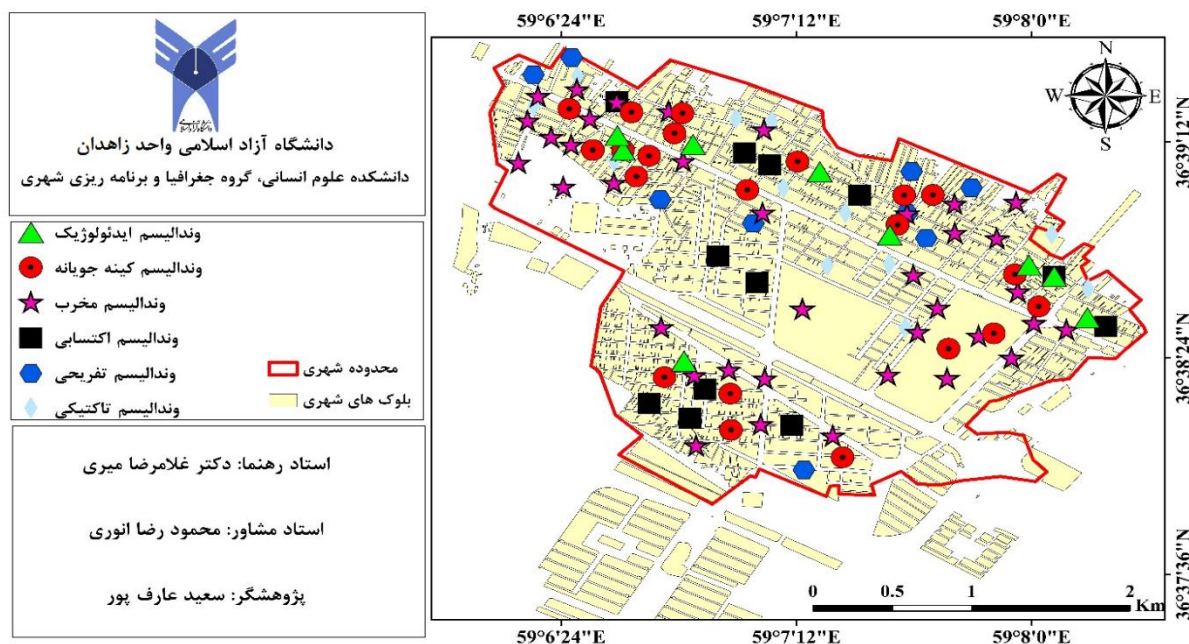
محدوده مورد مطالعه

شهرستان چناران با ۳۳۵۰ کیلومتر مربع وسعت در ۷۵ کیلومتری شمال غرب مشهد واقع شده واز شهرستان‌های تابعه استان خراسان رضوی است. این شهرستان دارای دو بخش مرکزی و گلپه‌ار و ۵ دهستان بقمچ، چناران، رادکان، بیزی و گلمکان می‌باشد (قنبری، ۱۳۹۷: ۳). این شهرستان در شمال استان خراسان واقع در طول جغرافیایی ۲۹، ۵۸ تا ۳۹، ۵۹ و عرض جغرافیایی ۱۶ و ۳۶ تا ۳۷ و ۵۲ می‌باشد. رشته کوه هزار مسجد در شمال، رشته کوه بینالود در جنوب دشت چناران واقع شده و از برکت فراوانی آبریز رشته کوه‌های مذکور سرزمینی آباد و حاصل خیز می‌باشد. شهرستان چناران از شمال و شمال غربی و شرقی به شهرستان‌های درگز و قوچان، از شرق به شهرستان کلات، از جنوب به شهرستان مشهد و از جنوب غربی و غرب به شهرستان نیشابور محدود گردیده است (همان منبع: ۴). شهر چناران مرکز شهرستان چناران می‌باشد که در فاصله ۵۰ کیلومتری شمال غربی مشهد واقع شده است. این شهر و شهرستان میان کوه‌های بینالود و در شمال شرق ایران و در استان خراسان رضوی قرار دارد.

شکل ۲- موقعیت جغرافیایی شهرستان چناران در ایران و استان خراسان رضوی (ترسیم: نگارنده، ۱۴۰۲)

شکل ۳- نقشه کاربری اراضی شهر چناران، منبع: نگارنده، ۱۴۰۲

شکل ۴- پراکنش فضایی وندالیسم شهر چناران، منبع: نتایج تحقیق، ۱۴۰۲

محلات کردستان، عاشق‌ها و بهشتی بیشترین میزان وندالیسم را دارند. درحالی که محلات طالقانی و امام خمینی دارای وندالیسمی متوسط و سایر محلات دارای وندالیسم تقریباً پایینی هستند.

شکل ۵- نمونه‌هایی از وندالیسم در معابر و محلات شهر چناران نتایج تحقیق

بحث و یافته‌های تحقیق

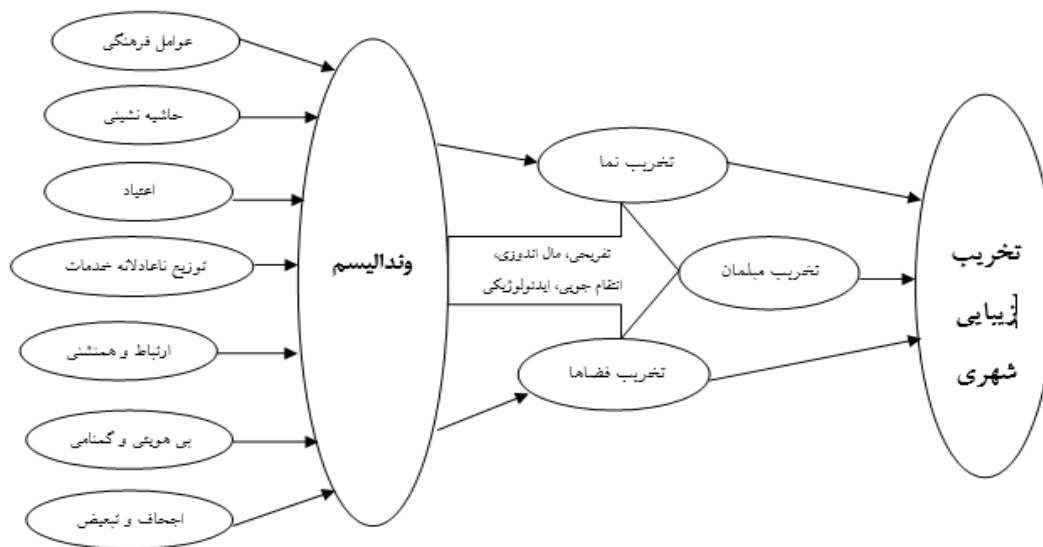
یافته‌های توصیفی

۵۷٫۶ درصد از پاسخگویان ، مرد و ۴۲٫۴ زن بودند. ۴۶٫۳ زیر ۳۰ سال و ۳۳٫۸ بالای ۳۰ سال بودند. ۲۷٫۹ تحصیلات دانشگاهی داشتند. ۳۲٫۲ درصد شاغل و بقیه بیکار بودند. ۳۵٫۱ درصد زیر ۶ میلیون و بقیه بالای ۶ میلیون درآمد داشتند. ۲۰٫۴ درصد در محلات بالا و بقیه در محلات متوسط و پایین ساکن بودند.

یافته‌های استنباطی

جدول ۱- آزمون همبستگی تک به تک متغیرهای مستقل با متغیر وابسته

متغیر مستقل	متغیر وابسته	آزمون	ضریب همبستگی	سطح معناداری
پایگاه اقتصادی- اجتماعی	وندالیسم	پیرسون	-.۱۷۳	/۰۹
احساس اجحاف و تبعیض	وندالیسم	پیرسون	.۱۷۶	/۰۰۷
همنشینی‌ها و ارتباطات	وندالیسم	پیرسون	.۱۶۸	/۰۱۲
میزان جامعه پذیری	وندالیسم	پیرسون	-.۱۶۶	/۰۱۴
عوامل فردی	وندالیسم	پیرسون	-.۱۶۱	/۰۱۷
عوامل فرهنگی	وندالیسم	پیرسون	-.۱۷۱	/۰۹
حاشیه نشینی	وندالیسم	پیرسون	.۱۶۷	/۰۱۱
فقر	وندالیسم	پیرسون	.۱۷۲	/۰۰۸
اعتیاد	وندالیسم	پیرسون	.۱۷۴	/۰۰۶
پنجره شکسته	وندالیسم	پیرسون	.۱۶۹	/۰۱۰
بی هویتی و گمنامی	وندالیسم	پیرسون	.۱۷۰	/۰۰۵
توزیع ناعادلانه خدمات شهری	وندالیسم	پیرسون	.۱۷۵	/۰۰۴

رگرسیون لجستیک

فرمول‌های زیر فرمول رگرسیون لجستیک هستند که در کتب آماری به آنها استناد می‌شود.

$$\text{Log} \left[\frac{Y}{1-Y} \right] = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + \dots + b_nX_n$$

$$\text{score}(X_{i,k}) = \beta_{0,k} + \beta_{1,k}X_{1,i} + \beta_{2,k}X_{2,i} + \dots + \beta_{M,k}X_{M,i}$$

برای صرفه جویی در وقت، این محاسبات به صورت هوشمند و در مدت زمان بسیار ناچیزی انجام می‌شود که برای تحقیق حاضر نیز انجام شده است. طبق جدول ۴ (نیکویی برازش مدل ارائه شده)، آزمون نیکویی برازش هوسمر-لمشوف (Hosmer & Lemeshow) با سطح معناداری کمتر از ۰,۰۵ پذیرش شده و می‌توان گفت رشته بندی پیشگویی شده با مشاهدات همخوانی دارد.

جدول ۲- آزمون‌های همه جانبه ضرایب مدل

	Chi-square	df	.Sig
Step1 Step	۱۶۳,۳۲۶	۱۱	...۰
Block	۱۶۳,۳۲۶	۱۱	...۰
Model	۱۶۳,۳۲۶	۱۱	...۰

جدول ۳- خلاصه مدل

Step	-2Log likelihood	Cox& Snell R Square	Nagelkerke R Square
۱	۵۳۲,۱۲۸	۲۵۷.	۳۵۸.

جدول ۴- تست هوسمر و لمشوف

Step	Chi-square	df	.Sig
۱	۱۵,۴۰۱	۱۱	۰۵۲.

در جدول ۵؛ میزان پیش بینی‌های درست درج شده است. میزان حساسیت مدل در این جدول، ۸۹٫۵ در صد می‌باشد یعنی در بیش از ۸۹ در صد از موارد وجود و میزان وندالیسم، با این مدل، درست تشخیص داده می‌شود. میزان مشخص سازی مدل ۵۶٫۷ در صد محاسبه شده است. در مجموع میزان صحت مدل برابر با ۷۸٫۷ درصد است (Miri, Arefpoor, Anvari, 2022).

جدول ۵- رده بندی اطلاعات مربوط به اعتبار سنجی مدل و تحلیل حساسیت

Observed		Predicted		Percentage Correct
		وندالیسم		
		کم (۰)	زیاد (۱)	
وندالیسم Step1	0	۱۰۲	۷۸	۵۶٫۷
	۱	۵۱	۳۳۱	۸۹٫۵
Overall Percentage				۷۸٫۷

جدول ۶- متغیرها در معادله (Variables in the Equation)

Step1	B	.S.E	Wald	.Sig	Exp(B)	95 % C.I. for EXP(B)	
						Lower	Upper
پایگاه اقتصادی- اجتماعی	-.۰۶۱	.۰۲۸	۴/۷۱۹	.۰۳۰	.۸۳۳	.۷۹۳	.۸۴۶
احساس اجحاف و تبعیض	.۵۷۴	.۲۴۲	۵/۶۴۴	.۰۱۸	۱/۷۷۵	۱/۱۰۶	۲/۸۵۰
همنشینی‌ها و ارتباطات	۱/۹۵۰	.۲۳۰	۷/۸۰۴	.۰۰۰	۶/۰۲۸	۵/۷۷۷	۸/۳۲۴
میزان جامعه پذیری	-۱/۲۱۱	.۲۴۳	۵/۴۲۱	.۰۰۰	۴/۷۹۱	۳/۲۶۵	۵/۴۱۱
عوامل فردی	-.۰۵۶	.۰۲۲	۳/۲۰۲	.۰۴۱	.۸۰۱	.۶۷۱	.۸۲۵
عوامل فرهنگی	-.۴۳۳	.۲۱۱	۴/۹۰۶	.۰۰۴	۳/۸۹۱	۲/۵۱۳	۴/۱۱۲
حاشیه نشینی	۱/۰۰۱	.۳۷۱	۵/۱۹۰	.۰۰۰	۵/۲۰۵	۴/۴۲۶	۵/۹۹۳
فقر	۰/۶۸	.۰۳۹	۴/۳۶۹	.۰۲۸	۱/۹۳۹	.۸۹۱	.۹۷۴
اعتیاد	۱/۳۸۱	.۲۰۴	۴/۰۶۸	.۰۰۰	۵/۷۸۹	۵۰۱۱/	۶/۴۳۱
پنجره شکسته	۰/۶۶	.۰۳۰	۴/۴۰۰	.۰۲۶	.۸۴۹	.۸۱۲	.۹۰۶
بی هویتی و گمنامی	۱/۲۱۹	.۵۸۹	۶/۲۳۱	.۰۰۰	۶/۲۰۵	۵/۹۴۳	۷/۶۷۱
توزیع ناعادلانه خدمات شهری	۱/۴۵۸	.۶۳۱	۶/۹۰۱	.۰۰۰	۶/۷۲۲	۵/۵۶۱	۷/۸۳۵

در جدول آخر (جدول ۶) درستون پنجم جدول، سطوح معناداری متغیرهای پیشگو محاسبه شده است. می‌توان متغیرهای مستقلى که در مدل معنادار نبودند را کنار گذاشت و مدل را دوباره اجرا نمود. بدین ترتیب مدل تبیین می‌شود. در جدول ۶ EXP(B) نرخ بخت پیشگویی شده است و «هنگامی که مقدار کمتر از ۱ می‌گیرد می‌توان گفت بخت حذف نسبت به ماندگاری بیشتر است» (Blake, 2017).

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

به طور کلی؛ وندالیسم وندالیسم با تخریب نماها، مبلمان و فضاهای شهری کیفیت زندگی شهری را کاهش می‌دهد و با افزایش تهاجم و خشونت در شهرها، نه تنها بر کاهش زیبایی بلکه بر استفاده عمومی از مکان‌های تفریحی نیز تأثیر می‌گذارد و همچنین افزایش احساس ترس و ناآرامی می‌شود. علاوه بر صرف هزینه‌های اقتصادی، شهروندان برای مدت طولانی از امکانات عمومی محروم هستند تا امکانات عمومی تعمیر و بازسازی شود، نارضایتی و بی اعتمادی در شهروندان نسبت به مدیریت شهری و سرمایه اجتماعی به وجود می‌آید. اما طبق نتایج این تحقیق؛ متغیرهای احساس اجحاف و تبعیض، همنشینی‌ها و ارتباطات، میزان جامعه پذیری، عوامل فرهنگی، حاشیه نشینی، اعتیاد، بی هویتی و گمنامی و توزیع ناعادلانه خدمات شهری بر متغیر وندالیسم شهری موثر هستند. این نتایج با نتایج تحقیقات استوار و عباس پور (۲۰۱۹)، رضانی و ثروتی (۲۰۱۷)، تحقیق قنبری، طاهونی و قادری (۲۰۱۷)، آلیس (۲۰۱۸) و نوردمارکر (۲۰۱۶) همخوانی (انطباق) دارد. در همین راستا پیشنهاد می‌شود؛ آموزش‌های فرهنگی لازم در مدارس و رسانه‌های جمعی جهت ایجاد تعلق و تعهد (جامعه پذیری درونی) بیشتر درقبال متعلقات عمومی و زیبایی شهر و جامعه به شهروندان ارائه شود. خدمات شهری به صورت عادلانه در مناطق و محلات مختلف شهر به ویژه محلات حاشیه نشین توزیع شود تا احساس اجحاف و تبعیض تا حدودی کاهش یابد. توجه به زیبا سازی، وندالها را از دست زدن به خرابکاری منصرف می‌کند و می‌تواند به عنوان راه حلی مناسب برای مقابله با وندالیسم بکار آید.

ملاحظات اخلاقی:

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.
حامی مالی: هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان تامین شد.
تعارض منافع: بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

1. Almond, V. (2018). *Protesting social groups*. Helsinki: Political Science Publications.
2. Blake, N. (2017). *Social research design*. Oslo: Leading Researchers Publications.
3. Chapman, D. (2015). *Creation of neighborhoods and places in man-made environment* (S. Faryadi & M. Tabibian, Trans.). Tehran: University of Tehran Press.
4. Chenaran Municipality Yearbook. (2017). [In Persian].
5. Daghageleh, A., & Kalhor, S. (2010). *Urban injuries in Tehran*. Tehran: Sociologists Publications. [In Persian].
6. Ghanbari, A., Tahooni, M., & Ghaderi, N. (2016). Factors Influencing the Incidence of Vandalism in Urban Furniture (Case Study: Tabriz). *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 4(4), 569-586. doi: 10.22059/jurbangeo.2016.62195. [In Persian].
7. Goldstein, A. P. (2007). *The psychology of vandalism*. New York: Plenum Press.
8. Gordon, K. (1998). *Selected urban landscape* (M. Tabibian, Trans.). Tehran: University of Tehran Publishing Institute. [In Persian].
9. Haining, R. (2015). Assessing the geography of vandalism: Evidence from a Swedish city. *Urban Studies Journal*, 21(9), 163-171. [In Persian].
10. Janorn, P. (1997). Vandalism: The global disease of sabotage (F. Mahan, Trans.). *Daneshmand Magazine*, 29(9), 28-50. [In Persian].
11. Johnson, R. B., Anthony, J. O., & Lisa, A. T. (2007). Toward a definition of mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(2), 112-133.
12. Long, J. (2008). *City design and architecture* (S. H. Bahreini, Trans.). Tehran: University of Tehran Press. [In Persian].
13. Miri, G., Arefpour, S., & Anvari, M. (2022). Investigating the effects of urban vandalism (Case study: Chenaran city, Khorasan Razavi province). *PhD Thesis in Geography and Urban Planning*, Islamic Azad University, Zahedan Branch. [In Persian].
14. Nordmarker, T. K. (2016). Investigating the impacts of vandalism in Prague urbanic spaces. *Journal of Social Challenges*, 7(11), 129-141.
15. Ostvar, J., & Abbaspoor, G. (2019). Investigating the social factors affecting the tendency to sabotage adolescents in Zanjan. *Iranian Social Injuries Quarterly*, 3(2), 1-14. [In Persian].
16. Pakzad, J. (2013). Phenomenology of residential buildings and the evolution of expectations from it. *Journal of Fine Arts*, 14(4), 27-39. [In Persian].
17. Ramezani, A., & Servati, H. R. (2017). Typology and prevalence of vandalistic behaviors of citizens of District One of Hamedan and its effects on urban furniture. *Social Sciences Letter*, 26(1), 28-38. [In Persian].
18. Statistical Center of Iran. (2017). *Census results*.
19. Spaij, R. (2016). Aspects of vandalism. *Amsterdam School for Social Science Research Journal*, 12(2), 1-32.
20. Sternberg, E. (2014). An integrative theory of urban design. *Journal of American Planning Association JAPA*, 8(3), 265-278.
21. Wilson, J., & Kling, J. (2019). Broken window theory. *Atlantic Monthly*, 39(3), 73-78.
22. Zucker, P. (1989). *Town and square: From the Agora to the village green*. Mghil USA: MIT Press.

